

IV

MARIE CONCEPTIO.

1° B. MARIE CONCEPTIO EST PRINCIPIUM OMNIUM
OPERUM SUPERNATURALIUM DEI.

V
232
1
Ante colles ego parturiebar (Prov. VIII, 25). — Conceptio et nativitas Deiparæ fuit principium operum Dei circa redemptionem hominum; in quo magnum pietatis sacramentum, puta incarnatio Verbi mox peragenda et celebranda erat. Etc. (Vide infra et supra v. 232, 1 et 2.)

2° FUT IN CONCEPTIONE OPUS SPIRITUS SANCTI.

VI
531
1
Mulier timens Deum ipsa laudabitur (Prov. XXXI, 30). — Ipsa per miraculum a sterilibus senibusque parentibus concepta, non tam parentum, quam Dei et Spiritus sancti fuit opus. Spiritus sancti autem opera sunt perfecta, pulchra, eximia. Ita Albertus Magnus apud Dionysium Carthusianum, lib. I *de Laud. Virg.*, cap. III: « Quomodo, ait, corpus Christi, quod Deus supernaturaliter per seipsum formavit, est perfectissimum atque pulcherrimum in natura, quoad fieri potuit secundum statum viæ, quod natura per se operans facere potest; ideo dicimus quod, sicut Christus fuit speciosus forma præ filiis hominum, sic Virgo pulcherrima fuit inter filias hominum, et quod ipsa habuit summum et perfectissimum, quod potuit esse in mortali corpore femineo, secundum statum viæ operante natura. » Hæc Albertus.

3° CREATA EST IN SPIRITU SANCTO.

Ipsæ creavit illam in Spiritu sancto (Ecclesi. I, 9). — Sapientia, imo Sapientiæ æternæ mater est B. Virgo. Hanc creavit Deus in Spiritu sancto, quia simul et repleta Spiritu sancto fuit, uti decebat matrem Dei mox futuram, ideoque in gratia omnes homines et angelos superavit: quare ejus gratiam solus Deus « Dinumeravit et mensus est », juxta illud *Proverb. ultim.*: *Multæ filix congregaverunt divitias, tu supergressa est universas.* Ita S. Bernardinus, tom. II, serm. 1, art. 3, cap. 1.

IX
63
24° IN ADAMO CONTRAHENDI PECCATUM NECESSITATEM
INCURRIT, SED ID DE FACTO NON INCURRIT.

Per unum peccatum in hunc mundum intravit (Rom. v, 12). — Omnes Adæ posteri incurrunt debitum, seu necessitatem contrahendi peccatum originale et mortem: non autem quod de facto omnes incurrant ipsum peccatum; nam probabile est B. Virginem non incurrisse peccatum originale (1). Rursum probabile est non omnes Adæ posteros incurrisse mortem, nam Core, Dathan et Abiron vivi descenderunt in inferos.

XVIII
98
1

Et per peccatum mors; et ita in omnes homines mors pertransiit (Rom. v, 12). — Cum ait Paulus: *In quo*, scilicet Adamo, *omnes peccaverunt*, sensus est quod actus ille Adami, quo ipse peccavit, omnibus imputetur et censeatur omnium fuisse proprius, indeque fit ut quilibet Adæ filius necessitatem peccati hujus ex Adamo, una cum natura sua trahat, et necessario, cum nascitur, peccatum nascatur, nisi a Dei gratia

XVIII
100
2

(1) Nunc de Fide. Edit. 1872.

et misericordia præveniatur. Sic B. Virgo in Adamo peccavit et hanc necessitatem contrahendi peccatum originale incurrit : sed peccatum ipsum originale de facto in se non contraxit, nec habuit, quia a gratia Dei fuit præventa primo conceptionis suæ instanti, quæ peccatum omne ab ea exclusit (1).

XVIII
433
1

Quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt (I Cor., v, 14).—Primo, « dempta, B. Virgine, » ait Anselmus, quæ peccatum originale et animæ mortem nunquam incurrit. Secundo, et potius, omnes mortui sunt, scilicet in Adamo, quia in eo peccati et mortis necessitatem contraxerunt omnes, etiam Deipara, ita ut et ipsa et omnes omnino homines Christo redemptore ejusque morte eguerint : peccavit ergo et mortua est B. Virgo in Adamo, sed in seipsa peccatum et animæ mortem non contraxit, quia a Deo Deique gratia fuit præventa ; ut dixi Rom. v, 12 (2).

5° CARUIT PECCATO ORIGINALI.

Si Dixeridus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seduximus (Epist. I S. Joan., I, 8). — Peccatum originale omnes contrahimus ex Adamo, excepta B. Virgine, uti habet pius fidelium sensus, et aperte colligitur ex S. Augustino, lib. V *contra Julianum*, cap. xv, ubi asserit eam quæ caret peccato actuali, caruisse etiam originali ; atqui B. Virgo caruit peccato actuali,

(1) In eo sensu, ut patet cuique lectori, definitum est a bulla Pii Pontificis Noni *Ineffabilis*, edit. 1872.

(2) Eo quoque sensu a Pio Papa nono definita est immaculata conceptio Mariæ, Edit. 1872.

uti docet Ecclesia : ergo et caruit originali. *Sanctificavit ergo tabernaculum suum Altissimus*, Psalm. xly, 5, quia *in ipso inhabitavit plenitudo divinitatis corporaliter*, ut ait Paulus, *Coloss. II, 9*. Imo purissimam ex ejus carne utique pariter purissima, carnem assumpsit. Superat ergo ipsa puritate omnes angelos, et Cherubinos et Seraphinos, ait S. Chrysostomus in *Liturgia*, Nazianzenus, in *Tragedia*, sub finem, Ephrem in *Laudib. Deip.*, et S. Ambrosius, lib. II *de Virgin.* : « Quid nobilius, ait, Dei matre? Quid splendidius Dei matre? Quid splendidius ea quam splendor elegit? » S. Anselmus, *de Concept. Virg.*, cap. xviii : « Decebat, ait, ut ea puritate qua major sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteret, cui Deus Pater unicum Filium suum, quem de corde suo æqualem sibi genitum tanquam seipsum diligebat, ita dare disponebat. » Denique de ea dicitur *Cant. IV* : *Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te...*

6° IN CONCEPTIONE A DEO GRATIAM ET SANCTITATEM SINGULAREM ACCEPIT. (Vide supra, IX, 617, 2 et 631, 1 et 2.)

7° FUT A FOMITE CONCUPISCENTIE LIBERATA, DUM A MATRE EST PRIMUM CONCEPTA.

Et ecce gloria Dei Israel ingrediebatur per viam Orientalem, etc. (Ezech. xiv, 2). — Mystice S. Thomas, III part. *Quæst. xxvii*, art. 3 *in corpore*, docet B. Virginem peculiariter fuisse sanctificatam eo tempore, quo concepit in utero Filium Dei : « Et hoc, inquit, significatur *Ezech. XLIII*, ubi dicitur : *Ecce gloria Dei* »
4.

XII
823
1

Israel ingrediebatur per viam Orientalem, id est per B. Virginem; et terra, id est caro ipsius, splendebat a majestate ejus, scilicet Christi. » Tunc enim censet ipse in B. Virgine plane fuisse extinctum fomitem concupiscentiæ per Verbum in ea incarnatum, qui antea tantum erat ligatus. Verum hunc fomitem in ea extinctum fuisse dum primo conciperetur, adeoque tunc eam fuisse præservatam a peccato originali, et consequenter ab ejus fomite, longe verius videtur. Estque hic communis fidelium sensus, uti docent Suarez, Barradius, Canisius et alii. Hæc enim omnimoda puritas decebat matrem Dei; quis enim credat matrem Dei aliquando fuisse servam peccati et filiam diaboli? Ipsa ergo in conceptione integram sanctitatem, in incarnatione vero ingens sanctitatis incrementum, a Christi sui majestate accepit. Et hoc significat vox *splendebat* pro qua vertunt Septuaginta: ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος, id est: *resplendebat quasi fulgor* (Complutensia vertunt *quasi fulgor*) q. d. B. Virgo, concipiens Christum ab eo illustrem sanctitatis splendorem et fulgorem accepit, quæ in primo sui conceptu ejusdem nitorem acceperat, ut jam miro splendore fulgeret, imo fulguraret, quæ plane nitebat et lucebat.

8° HABUIT IN UTERO USUM RATIONIS.

XVI
30
2

Et factum est ut audivit salutationem Mariæ Elisabeth, exsultavit infans in utero ejus, etc. (Luc. 1, 41) — Quæritur hic an hæc Joannis infantis exultatio fuerit motus naturalis, an animalis, an rationalis; sive an Joannes exsilierit cum sensu usuque ra-

tionis, etc. (Vide dissertationem auctoris XVI, 299, 2 et seq., cui adduntur hæc verba:)

Ita Toletus et Suarez, III part. quæst. XXVI, disp. 4, sect. 7, qui idem, longe potiori ratione, de B. Virgine asserendum docet.

9° QUOT ANNIS ANTE CHRISTUM SIT CONCEPTA (Vide superius V, 232, 2).

10° EJUS PER IMMACULATAM CONCEPTIONEM INVOCATIO EFFICAX CONTRA TENTATIONES CARNIS.

Et erat clausa (porta). (Ezech. XLIV, 2.)—Symbolum portæ (sanctuarii) orientalis semper clausæ denotat utramque Virginis conceptionem fuisse intermeratam et immaculatam, scilicet tam activam, qua concepit et peperit Christum, cujus nomen est Oriens, *Zach.* III, quam passivam qua ipsa concepta et orta est quasi aurora consurgens et mater solis orientis. Quocirca sapienter et solerter D. Joannes d'Avila, nostri ævi in Hispania prædicator apostolicus, et ex eo noster P. Ribadeneira in *Vitis sanctorum*, tractans de *Conceptione B. Virginis*, die 8 decembris, ex crebra certa que experientia tradunt, singulare et efficax remedium contra tentationes carnis ad conservandam castitatem esse, si tentatus B. Virginem invocet, opemque ab ea poscat per immaculatam ejus conceptionem et angelicam puritatem, qua concepta est, et qua pariter ut virgo concepit Dei Filium; atque in honorem utriusque conceptionis hymnos vel preces aliquos recitet. Sane constat plures sanctos per B. Virginem, donum Vir-

ginitatis vel castitatis impetravisse. Ipsa enim est rubus ardens incombustus, *Exod.*, cap. III, 2, qui uti a se, ita a Mose, aliisque sibi fidelibus flammam concupiscentiæ repellit. Ipsa est fons sibi aliisque signatus, ac puteus aquarum viventium, quæ ardorem carnis restringunt, *Cant.* IV. Ipsa lilium inter spinas, ipsa sanctuarium Dei, ipsa altare thymiamatis, ipsa hortus conclusus, ipsa speculum sine macula, ipsa virga Mosis, ipsa vellus Gedeonis, ipsa turris eburnea, ipsa pulchra ut luna, electa ut sol, ipsa terribilis dæmonibus ut castrorum acies ordinata. Hisc enim titulis B. Virgo a Patribus salutatur et ab Ecclesia in litanis invocatur. Vide nostrum P. Canisium in *Mariali*.

V

MARLÆ PROPINQUITAS ET NATIVITAS

1º MARIA EX TRIBU JUDA FUIT ORIUNDA

Manifestum est enim quod ex Juda ortus sit Dominus noster (Hebr. VII, 14). — His verbis Apostolus docet Christum non potuisse esse sacerdotem leviticum, ex eo quod esset oriundus ex Juda. Quare B. Virgo mater Christi orta fuit ex tribu Juda, quia pater ejus Joachim fuit ex tribu Juda.

XIX
417
1

Dices : Mater B. Virginis fuit ex tribu Levi, nam fuit cognata Elisabethæ, quæ fuit uxor Zachariæ sacerdotis; ergo per aviam suam potuit Christus censeri de tribu Levi, fierique leviticus sacerdos.

Respondeo : *Primo*, antecedens incertum est caretque fundamento, imo a Ribera et multis aliis negatur; potuit enim Elisabetha esse cognata B. Virginis, ex eo quod Elisabethæ mater esset oriunda ex tribu Juda, essetque cognata B. Virginis; uti docet S. Ambrosius, lib. III in *Lucam* sub initium; non autem ex eo quod mater Virginis esset oriunda ex stirpe Levi et ex familia Elisabethæ. Sacerdotes enim poterant ex tribu Juda, utpote regali, ducere uxorem : sicuti Aaron duxit uxorem Aminadad, sororem Naasson (qui fuit dux tribus Juda) ex qua omnes sacerdotes progressi sunt.

Secundo, etiamsi antecedens esset verum, consequentia falsa est : Nec enim poterant esse sacerdotes qui ex genere materno, sed tantum qui ex paterno

descendebant ex Levi. Per mares enim, non per feminas familiæ, præsertim leviticæ, censebantur et constituebantur; nec enim femina capax erat sacerdotii, uti erat hæreditatis vel regni. Licet ergo in Machabæis oriundis ex Levi posset consistere et conservari sceptrum Davidis et Judæ, eo quod Machabæi per matrem descenderent ex Juda et Davide, tamen id in sacerdotio fieri non poterat. Cum enim mater non esset capax sacerdotii, non poterat per eam jus sacerdotii ad filium derivari.

2º EXISTENS EX TRIBU JUDA, QUOMODO COGNATAM HABUERIT ELISABETH, QUÆ ERAT DE TRIBU LEVI.

II
398
1, 2

Omnès enim viri ducent uxores de tribu et cognatione sua; et contra feminæ de eadem tribu maritos accipient, ut hæreditas permaneat in familiis (Num. xxxv, 7 et 8). — (Anteponit, de hoc loco legis mosaicæ, Cornelius noster dissertationem, quam utiliter legeris, benevole lector, t. II, 387, 1 et seq., ac, quoad Mariæ et Elisabethæ cognationem, concludit ut sequitur:)

Ex hoc loco sic explicato patet quomodo B. Virgo, existens de tribu Juda, cognatam habere potuerit Elisabeth, quæ erat de tribu Aaron et Levi. Hujus enim causa et fundamentum non fuit quod levitæ soli possent ex alia tribu uxorem ducere, ut multi volunt, sed quod omnes feminæ nubere poterant maritis qui erant ex alia tribu, si ipsæ haberent fratres, ita ut ipsæ non essent hæredes parentum suorum. Si enim ipsæ essent hæredes, non poterant nubere in alia tribu, multo minus poterant nubere levitis. Levitæ enim nullius hæreditatis erant capaces, quia

hæreditas eorum erat Dominus; ac consequenter filii levitarum, nec patris, nec matris, hæreditatem adire poterant.

Ergo dicendum hic est unum e duobus, scilicet quod mater vel avia B. Virginis fuerit ex tribu Levi (fueritque amita aut consobrina Elisabeth) quam, eo quod non esset hæres, in uxorem duxerit pater, vel avus B. Virginis, qui erat ex tribu Juda, ita ut B. Virgo secundum paternam stirpem fuerit ex Juda, secundum maternam ex Levi. Aut potius, vice versa, dicendum est quod mater vel avia S. Elisabethæ fuerit ex tribu Juda (fuerit que amita, vel cognata B. Virginis), quam, ex eo quod non esset hæres, duxerit pater vel avus Elisabeth, qui erat de tribu Levi, ita ut Elisabeth quoad patrem fuerit ex Levi, quoad matrem ex Juda: sic enim factum est ut B. Virgo et Elisabeth essent duarum sororum aut consobrinarum filiæ, ac proinde cognatæ, esto patres haberent diversarum tribuum, ac consequenter et ipsæ essent diversarum tribuum: non enim ex matre, sed ex patre quisque sortiebatur familiam, tribum et nomen.

Hinc, salva tribuum discretione, reges in uxores ducebant filias pontificum, et pontifices filias regum, teste Josepho: atque ita Christus ex regibus Juda descendens, per avias suas descendit quoque ex Levi.

3º PER MATREM DESCENDIT E SALOMONE; PER PATREM EX MATHAN.

Ut putabatur filius Joseph, qui fuit Heli, etc. (Luc III, 23). — Valde verisimile est, quod tempore Christi notissimum erat Mathan fuisse communem avum Josephi et B. Virginis; Jacob vero qui fuit pater Josephi, ac

XVI
95
2

Heli sive Joachim (qui fuit pater B. Virginis), fuisse fratres germanos, ut vult Franciscus Lucas, aut potius Jacob fuisse fratrem S. Annæ, quæ fuit uxor Heli, sive Joachim, ex quibus genita est B. Virgo : quare, dum unius genealogia describitur, alterius quoque describitur. Nam B. Virgo per matrem Annam naturaliter descendebat ex Jacob, Mathan et Salomone ; per patrem vero Heli sive Joachim, descendebat ex Mathan et Nathan. Matthæus ergo texit genealogiam B. Virginis, ejusque filii Christi per matrem, scilicet S. Annam, quæ fuit soror Jacob et filia Mathan, nupsit que Heli, sive Joachim; ex eoque genuit B. Mariam ; Lucas vero texit per patrem, puta per Heli, id est Joachim, ut ostendatur Christum tam per patrem quam per matrem descendere ex semine Davidis.

(Vide loc. cit., apud Corn. a Lapide, dissertationem de genealogiis, in qua probatur hæc sententia.)

4° EX PARENTIBUS SENIBUS ET SANCTIS NATA EST.

I
338
2

Israel diligebat Joseph super omnes filios suos, eo quod in senectute genuisset eum. (Genes. xxxvii, 3). — Deus congrue disposuit, ut ipsa a parentibus senibus et sanctis, Anna et Joachim, nasceretur et educaretur, quia ipsam destinabat humilitatis primiceriam, virginitatis jubar, sapientiæ et sanctitatis solem efficere, ac supra Angelos, Cherubim et Seraphim evehere.

VI

MARIE VITA ANTE INCARNATIONEM

1° MARIA IN TEMPLO HABITAVIT TRIENNIS.

Fecit et labrum æneum cum basi sua de speculis mulierum, quæ excubabant in ostio tabernaculi (Exod. xxxviii, 8). — Inter has (mulieres in templo viventes) vixit et educata fuit B. Virgo, postquam triennis præsentata fuit in templo. Erat hic quasi cœtus religiosus feminarum devotarum illius temporis, qui quasi typus erat et umbra nostrarum Religiosarum, quæ merito ab hisce originem et antiquitatem suam arcessere possunt. Quin et Gentiles similem instituerunt cœtum virginum, quæ excubarent in fanis, et sacrum Vestæ ignem custodirent ; unde et Vestales dicebantur.

I
755
2

2° IPSA IN TEMPLO HABITAVIT, ID EST IN ATRIO, AD OSTIUM TABERNACULI, NON IN SANCTO SANCTORUM.

Loquere ad Aaron patrem tuum, ne omni tempore ingrediatur sanctuarium, etc. (Levit. xvi, 2). — Censet noster Christophorus a Castro, *Christi Deipara*, cap. iii, p. 123, B. Virginem præsentatam in templo habitasse vel certe orasse in sancto sanctorum. Hoc enim discrete asserit Evadius successor S. Petri in Cathedra Antiochiæ, apud Nicephorum, lib. II, cap. xxxii, et Germanus Constantinopolitanus Patriarcha, orat. *de Oblatione Mariæ*. Accedunt Andræus Cretensis,

II
401
2

de *Dormitione Deiparæ*, et Gregorius archiepiscopus Nicomediæ, orat. de *Oblatione Mariæ*, qui dicunt B. Virginem in adytis seu penetralibus templi habitasse. Verum hæc limitatio videtur esse nimia legis laxatio; lex enim diserte dicit sancitque, ne summus Pontifex (multo minus quilibet alius sacerdos vel judæus) unquam ingrediatur sanctum sanctorum, nisi cum sacra peracturus est in eo, ad illud expiandum in die expiationis. Unde Abulensis hoc loco expresse docet nulli omnino nisi Pontifici licuisse ingredi sanctum sanctorum, excepto unico Mose, qui erat supra pontificem, utpote legislator et dux populi. Hic enim jussu Dei in dubiis consulendum ad Dei oraculum ingrediebatur sanctum sanctorum, ibique Deum sibi ad singula ex propitiatorio respondentem audiebat, ut patet *Numer.* VIII, 79.

Secundo quia virgines Deo devotæ, inter quas habitavit B. Virgo Deiparæ, degebant in atrio ad ostium tabernaculi, ut patet *Exod.* XXXVIII, 8, et *I Reg.* II, 22. Quis ergo dicat illas omnes habitasse vel orasse in sancto sanctorum? Idem videtur dicendum de B. Virgine, præsertim cum illo tempore arcana et incognita esset ejus sanctitas et dignitas, quod scilicet futura esset mater Dei; atque ipsa ex humilitate suam sanctitatem celans cæteris virginibus sese æquabat, imo submittebat juxta illud: *Respexit humilitatem ancillæ suæ.*

De S. Jacobo ingrediente sanctum sanctorum quid sentiendum sit, dixi in proœmio ejus epistolæ. Patres qui dicunt B. Virginem habitasse in adytis vel in sancto sanctorum, omnes, excepto uno Germano, qui nimis clare loquitur de sancto sanctorum strictim accepto, per adyta et sanctum sanctorum viden-

tur accipere sanctuarium sive templum; hoc enim vocatur sanctum sanctorum, id est hebræa phrasi *Sanctissimum*, comparatione facta cum domibus locisque profanis. Igitur B. Virgo habitavit in sancto sanctorum, id est in templo, quod erat sanctissimum, puta in atrio: hoc enim erat templum laicorum; in eoque erat penetrabile, id est habitaculum intimius et semotius, in quo habitabant virgines Deo et templo addictæ. Aut certe vocatur sanctum sanctorum, quia illi forinsecus obversum erat aut cohærebat, sicut etiamnum habitacula annexa templo, templi nomine censentur. Orantes enim in templo, præsertim virgines sacræ, spectabant Deum in sancto sanctorum residentem. — *Idem* XX, 8, 2.

3° A PRIMA ÆTATE IN TEMPO MINISTRAVIT.

Et in habitatione sancta coram ipso ministravi. (Eccli. XXIV. 13.) — Mystice, B. Virgo ministravit Deo in templo, cum in eo fuit præsentata triennis, imo ultro præsentavit seipsam: Unde Ecclesia hæc pro Epistola legit in festo Præsentationis ejusdem. Ipsa enim ab anno ætatis tertio usque ad 14, quo fuit desponsata Joseph, et, nuntiante Angelo, concepit Christum, continuo Deo ministravit in templo, vacans perpetuis orationibus, meditationibus, piis lectionibus, concionibus ac operi manuali ad ministeria templi, ut se aptaret et diserneret ad conceptionem Verbi. — Vide nostrum Canisium in *Mariæ*, et Christophorum a Castro de *Vita Deiparæ*.

4° IN TEMPLO PRESENTATA INTER VIRGINES CONCLUSAS
ANGELICE VIXIT.

IV
540
2

Sed et virgines quæ conclusæ erant procurabant ad Oniam. (II Mach. IV, 19.) — Virgines aliæ in templo erant conclusæ, inter quas B. Virgo, præsentata in templo, angelice vixit, donec nupsit Josepho; aliæ domi a parentibus, pudoris et pudicitiae causa, recludebantur, uti etiam nunc Romæ et alibi a viris honoratis fit.

5° EJUS CUSTOS FUIT S. GABRIEL, QUEM MULTI PUTANT
ESSE EX ORDINE SERAPHINORUM

XV
492
2

Dico enim vobis quia angeli eorum in cælis semper vident faciem Patris mei qui in cælis est. (Mat. XVIII, 10.) — Suarez, cap. XVIII, num. 7, docet Angelos singulorum hominum custodes ordinarie esse ex nono et infimo ordine, qui communi nomine Angelorum nominatur; nonnullis tamen personis eximiis vel dignitate, vel publico officio, uti apostolis, prophetis, patriarchis, pontificibus, episcopis, regibus, custodes dari ex octavo ordine, qui archangelorum dicitur. Hinc B. Virginis custos fuit Gabriel, quem multi putant esse ex ordine seraphinorum uti ostendi in Daniele, cap. XI, 21.

6° VIVENDI MODUS B. MARIE.

IV
347
1

Eratque Judith sola in cubiculo. (Judith. XIII, 3.) — Judith clausa in oratorio Deum suis jejuniis, ciliciis, precibus, lacrymis, Israel conciliavit: Beata Virgo,

clausa in cubiculo, ac jejuniis et gemitibus inenarrabilibus obsecrans Deum pro mundi reconciliatione meruit Angelum pacis paranympum excipere, qui eam hujus pacis mediatricem per Verbi incarnationem annuntiaret. Judithæ victrici acclamavit populus: *Tu gloria Jerusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia populi nostri; quia fecisti viriliter, et confortatum est cor tuum.* Idem, et longe majora B. Virgini accinunt patres, doctores et omnes orthodoxi.